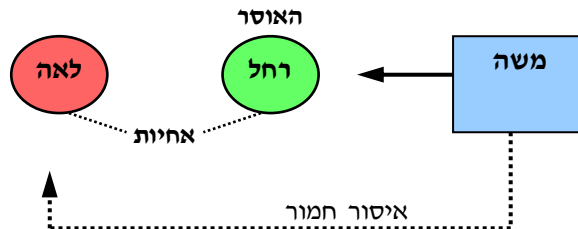

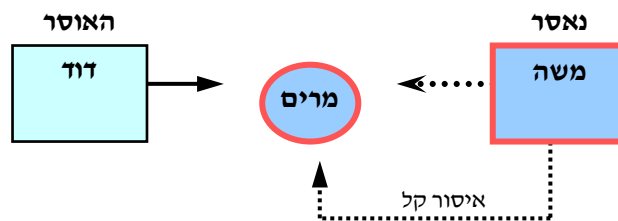
אותה שכיבתה אוסרתה ... והלא דין הוא וכו'.

1. משה ורחל, איש ואשה.
2. ותלך רחל למדינת הים.
3. ובאו ואמרו למשה מתה אשתך.
4. ויקח משה את אחותה לאה לאשה.
5. ואח"כ באה רחל אשתו.
6. מותרת רחל לחזור למשה כבתחילה, שנאמר "אותה" וכו'.

והוצרך הכתוב להשמיענו זאת, דאם לא כן הייתי אוסרה, מדין ק"ו, ומה במקום שבא על איסור קל נאסר האוסר, הכא שבא על איסור חמור (אחות אשה) אינו דין שתאסר האוסר דהיינו רחל (שהיא האוסרת את לאה על בעלה).

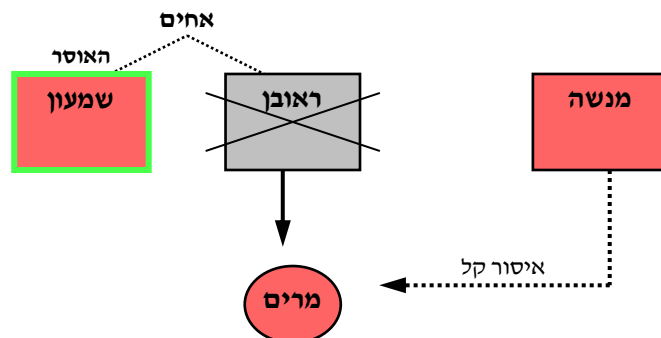
מאי איסור קל, אמר רב חסדא מחזיר גרושתו משנשאת.

1. משה ומרים, איש ואשה.
2. ויגרש משה את אשתו מרים.
2. ויקח אותה דוד לאשה.

ואומרת הגמ': הרי אם בא עליה האי, (כלומר שנישאה הגרושה לדוד), אסרה עליו, דהיינו על משה להחזירה, ואם גירש אותה גם דוד, ובא עליה איך הבעל הראשון (משה) אסרה עליה דהאי על הבעל השני (דוד). מוכח מכאן דאם עבר "הנאסר" (משה) על איסור קל (דמחזיר גרושתו, שאינו אלא בלאו) נאסר בכך "האוסר" (דוד). וא"כ קל וחומר שאם עבר על איסור חמור של אחות אשה (כמקרה הנ"ל) שתיאסר "האוסרת" דהיינו אשתו.

אלא אמר ר"ל יבמה וכו'.

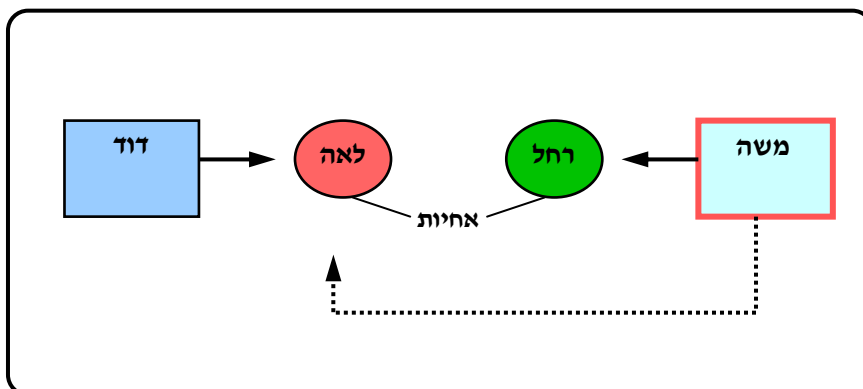
1. ראובן ושמעון, אחים.
2. ויקח ראובן את מרים לאשה.
3. ומת ראובן בלי בנים.
4. ואשתו מרים נופלת לפני שמעון ליבום.
5. ובא עליה אחד מן השוק (מנשה).

והיינו איסור קל, שאינה אלא לאו בעלמא ("לא תהיה אשת המת החוצה לאיש הזר"), וא"כ ק"ו ומה העובר על איסור קל (שבא מנשה על מרים) נאסר האוסר (שמעון היבם על מרים יבמתו) העובר על איסור חמור לא כ"ש.

ביאור דברי הגמ':רבי יצחק נפחא אמר לעולם אסיפא וכו'.

הקדמה: רבי יצחק נפחא ס"ל, דמחלוקת ת"ק ורבי יוסי הוא בביאור הטעם מדוע אשה שהלך בעלה למדינת הים אינה חוזרת אל בעלה הראשון, **דדעת ת"ק:** משום דקנסוהו רבנן על שנישאת בלא שדייקה, **ודעת רבי יוסי:** גזירה שמא לא ידעו הבריות, ויאמרו הראשון גירשה וזה נשאה, ואם תחזור האשה אל הראשון, נראה כמחזיר גרושתו לאחר שנישאת, ולפי זה אם הלכו אשתו וגיסו למדה", **כגון:**

1. רחל ולא, אחיות.
2. ויקח משה את רחל לאשה, ודוד לקח את לאה לאשה.
3. וילכו רחל (אשתו של משה) ודוד (גיסו של משה) למדה".
4. ובאו ואמרו מתו.
5. והלך משה ונשא את לאה (אשת גיסו).
6. וחזר ובא אשתו וגיסו.

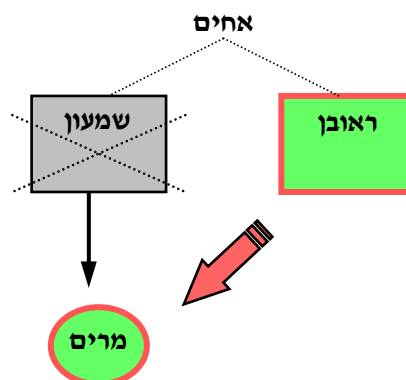

לת"ק אסורה לאה לחזור לדוד בעלה, הואיל שלא דייקה. **ולרבי יוסי** מותרת לאה לחזור, שהרי אין לחוש שמא יאמרו הבריות שדוד גירש את לאה ומשה נשאה, ועתה מחזיר דוד גרושתו, כי האיך נשא משה את לאה אחות אשתו, אלא ודאי יאמרו הבריות, טעות היתה כאן.

אבל אם רק "אירס" משה את רחל **אף לרבי יוסי** אסורה לאה לחזור לדוד, כי שמא יאמרו הבריות תנאי היה לו למשה באירוסו רחל ולא נתקיימה, ומותר משה לישא את לאה (שאינו אחות אשתו כלל), ואם תחזור לאה לדוד, נראה כמחזיר גרושתו, ואמר רבי יוסי מתוך שהוא (משה) **פוסל על ידי אחרים** דהיינו את לאה על לדוד, כך **פוסל על ידי עצמו** דנאסרת לו רחל אשתו. (ולת"ק לא שנא אירס משה את רחל ולא שנא משה את רחל, אין אשת גיסו [לאה] חוזרת לבעלה [דוד], אבל משה עצמו מותר לו להחזיר את אשתו, רחל).

1. ראובן ושמעון, אחים.
2. ויקדש שמעון את מרים.
3. והלך שמעון למדינת הים.
4. ושמע ראובן שמת שמעון.
5. ועמד ראובן ונשא (ייבם) את מרים יבמתו.
6. וחזר ובא שמעון.

רב אמר הרי היא כאשת איש הנישאת לאחר **ואסורה** לחזור לשמעון בעלה (כי שמא יאמרו הבריות, תנאי היה לו לשמעון בקידושין (ולא נתקיימה), ולכן נשאה ראובן אחיו, ואם יחזירנה שמעון נראה כנושא גרושת אחיו. **ושמואל אמר אינה כאשת איש** ושריא לשמעון להחזירה, דלא חיישינן שמא יאמרו הבריות.

מתקיף לה רב יוסף ... ואמר רב הונא כגון וכו'.

ופרכינן: אלמא לשמואל לא חיישינן לשמא יאמרו, א"כ גם במקרה הנ"ל שהלכו אשתו (המאורסת) וגיסו למדה", היה לנו להתיר אשת גיסו (לאה) לחזור לגיסו (דוד) כי לא חיישינן לשמא יאמרו.